

KONJUNKTURBAROMETER

JANUARI 2020

STARK OPTIMISM BLAND SÄKERHETSFÖRETAG NÄR
BROTTLIGHETEN KVARSTÅR PÅ HÖGA NIVÅER

SAMMANFATTNING

Säkerhetsföretagens konjunkturbarometer för januari visar en konfidensindikator med värde +42, vilket befäster ytterligare en månad med en starkare positiv tro. Branschen präglas dock samtidigt av en kvarstående inbromsad verksamhet på flygplatser och i event, vilket återspeglas i en fortsatt svag syn på uppdragsvolymerna. Antalet anställda de senaste tre månaderna visar dock positiva tecken för tredje månaden i rad – en kraftig förstärkning sedan sommaren oro.

Trots en ganska osäker utveckling under året anger 63 procent av företagen att efterfrågan på företagets tjänster bedöms öka om tre månader, en markant uppgång i optimism jämfört med förra året. Optimismen återspeglas också i att 57 procent av företagen bedömer att antalet anställda kommer att öka de kommande tre månaderna. 71 procent av företagen bedömer att efterfrågan kommer att öka på sex månaders sikt.

Rapporten innehåller också en fördjupning med några aktuella studier om brottsbekämpning. Ett studerat område är trygghetskameror. En brittisk studie fann att brottsmål med användbart filmmaterial hade i snitt mer än dubbelt så hög upplklaringsgrad än där det saknades bildmaterial. Störst effekt var det på personrånen – där bara 9 procent klarades upp när det saknades bildmaterial och 56 procent klarades upp när det fann användbart bildmaterial.

Därtill visar en studie av trygghetskameror i Göteborg att kamerorna kan ha en annan effekt i ett utsatt område där kriminella nätverk utövar påtryckningar. Studien mäter sju brottstyper i tre olika utsatta områden i Göteborg där kameror har införts och jämför utfallet med utfallet i sex andra utsatta områden utan kameror. Resultaten visar att våldet sjönk kraftigt och signifikant i områdena där kamerorna infördes.

Svensk brottsbekämpning måste ta ett helhetsansvar. Brottsförebyggande arbete får lätt ett storstadsperspektiv då utsatta områdena är belägna i urbana miljöer. Men landsbygd och mindre orter är lika viktiga att arbeta med. Kommuner och regioner får därför en allt viktigare roll i samhällets trygghetsarbete. För att trygghetsarbetet ska komma hela landet till del krävs ytterligare reformer:

- Stärk polisen i hela landet
- Inför en statlig trygghetsmiljard för lokala trygghetsinvesteringar
- Upphandla säkerhetstjänster med en rimlig balans mellan pris och kvalitet, god leverantörsdialog och en möjlighet för många aktörer att vara med

Li Jansson, bransch- och näringspolitisk chef Säkerhetsföretagen

KONJUNKTURBAROMETERN

OM ENKÄTEN, METOD

Säkerhetsföretagens konjunkturbarometer baseras på samma frågor som Konjunkturinstitutet ställer till tjänsteföretag i sin månads- och kvartalsmässiga Konjunkturbarometer. Frågorna återfinns i sin helhet i bilaga 1. Säkerhetsföretagens barometer bygger på en webbenkät till VD:arna för branschens företag. Totalt har svarstiden uppgått till två veckor. Både en första inbjudan och en påminnelse har skickats ut.

I likhet med Konjunkturinstitutets Konjunkturbarometer är undersökning kvalitativ och innehåller inte några frågor om absoluta tal. På så sätt kan undersökningen ge en snabbhet som är viktig för att spegla situationen i så nära nutid som möjligt. Barometern blir därmed en indikator på hur det möjliga utfallet kan tänkas bli, vilket i sin tur fångas upp av traditionell statistik. Säkerhetsföretagens konjunkturbarometer publiceras månadsvis.

VIKTNING, BORTFALL OCH POPULATIONSUPPRÄKNING

Enkätsvaren sammanställs anonymt av Säkerhetsföretagen. En viktning görs för att ta hänsyn till företagets storlek, där svaret från ett större företag ges större vikt än svaret från ett litet företag. I linje med Konjunkturinstitutet används olika mått på företagsvikt baserat på bransch och för olika frågor. För alla sektorer utom tillverkningsindustrin används enbart antalet anställda.

Tabell 1 nedan visar den totala representationen i urvalet respektive undersökningen för bevakning, parkering, hemlarm och värde transporter. Dock är svarsfrekvensen nedbrutet per sektor olika i de olika segmenten. Svaren täcker exempelvis ca 85 procent av omsättningen i bevakning och 50 procent av hemlarmen. Totalt har 27 företag besvarat enkäten.

Företagen som deltar i enkäten har verksamhet i hela landet och har inom sig 71 procent av alla anställda i branschen bevakning, hemlarm och parkering. Detta förefaller vara i linje med de normalvärden som anges i Konjunkturinstitutets metodbok om viktade svarsfrekvenser.

Tabell 1 – Företag i urvalsram och i undersökning (totalt inom bevakning, hemlarm, parkering och värde transporter)

Storleksklass antal anställda	Antal företag i urvalsramen	Antal företag i undersökningen	Antal anställda urvalsram	Andel anställda i urvalsram (%)	Antal anställda i undersökningen	Andel i urvalet (%)
0 till 9	262	12	623	3,3	51	0,3918254
10 till 19	52	4	712	3,8	49	0,3764597
20 till 49	26	4	834	4,5	118	0,9065765
50 till 99	9	0	645	3,5	0	0
100 till 199	4	1	592	3,2	190	1,4597419
>199	13	6	15 148	81,6	12 608	96,865396
Totalt	366	27	18 550	99,9	13 016	100

Undersökningen ger en viss överrepresentation för större företag. Bortfallet av små företag utgörs till absoluta merparten av mindre parkeringsföretag, som är många till antalet men bedriver mycket begränsad verksamhet sett till omsättning och anställda. Urvalet avseende bevakningsföretag får anses representativt i sin helhet sett till verksamhet som utövas av väktare, ordningsvakter mm. Statistiken räknas upp för att ta hänsyn till företagsstorlek samt representationen sett till respektive segment.

Säkerhetsföretagen

KONJUNKTURBAROMETER

I linje med Konjunkturinstitutets barometer beräknas ett antal sammansatta indikatorer utifrån de netttotal som presenteras längre fram i rapporten. En konfidensindikator för säkerhetsföretag beräknas baserat på samma netttotal som Konjunkturinstitutet använder för tjänstesektorn som helhet: utveckling av företagets verksamhet (utfall)+ efterfrågan på företagets tjänster (utfall) + efterfrågan på företagets tjänster (förväntningar).

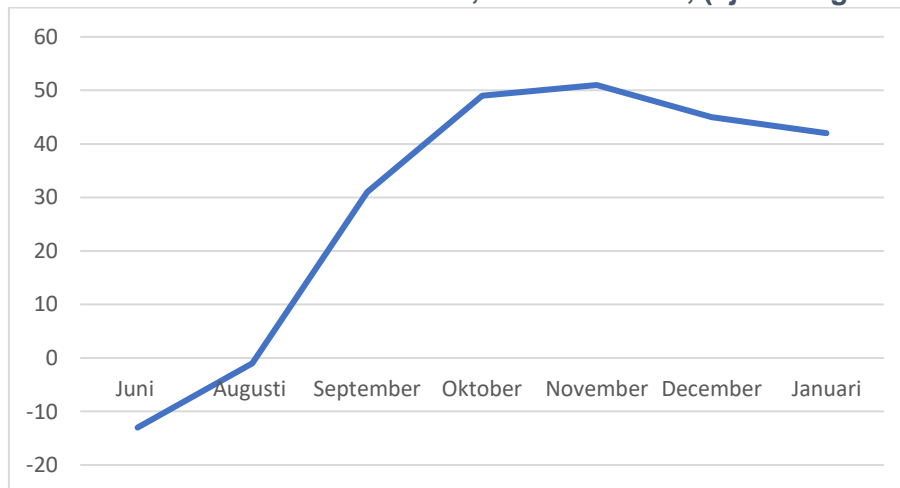
Som tabell 2 visar har säkerhetsföretagen påverkats av den pågående konjunkturedgången. Måttet konfidensindikator som baseras på nuvarande efterfrågan och framtida syn på det samma ökar dock kraftigt i septembermätningen och är starkt positivt. Konfidensindikatorn landar på +42, vilket befäster ytterligare en månad med en starkare positiv tro i branschen, men också en inbromsning på den nivån.

Därefter följer en redogörelse för de ingående netttotalen både för utfall och läge samt förväntningar och planer. Här ser vi att företagets efterfrågan, uppdragsvolym och antal anställda bromsade in under pandemin, men att det sker en återhämtning.

Nettotalet över företagets verksamhet landar på 10 vilket indikerar att företagen har börjat att svagt återhämta sig från den värsta krisen. Samtidigt kvarstår en persistent negativ effekt genom inbromsade flygplatskontroller samt en nedgång i eventbevakning. Detta återspeglas i en fortsatt svag syn på uppdragsvolymerna. Antalet anställda de senaste tre månaderna visar positiva tecken för tredje gången sedan sommaren, dock på låga nivåer.

Noterbart är dock att företagen också i december har positiv syn på tillväxten framåt. Efterfrågan och antal anställda bedöms öka redan inom tre månader. Med bara åtta observationspunkter är det dock lite tidigt att utföra säsongsrensningar och konstruktion av ett säsongsrensat mått. Kommande konjunkturbarometrar kommer ta höjd för detta.

Figur 1 – Konfidensindikator säkerhet, 2020 och 2021, (ej säsongsrensad)

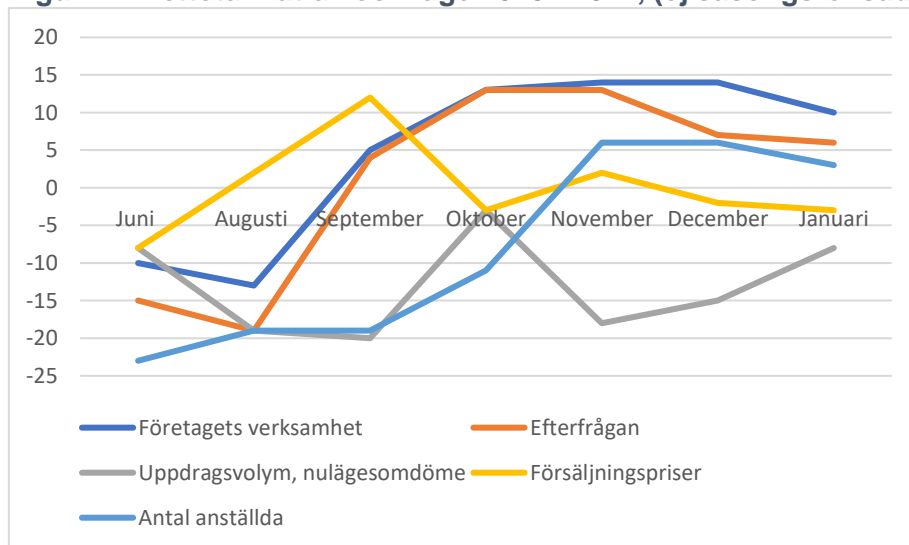

Säkerhetsföretagen

Tabell 2 - Indikatorer, utfall och förväntningar

	2020						2021
	Juni	Augusti	September	Oktober	November	December	Januari
Konfidensindikator	-13	-1	31	49	51	45	42
Utfall och läge							
Företagets verksamhet	-10	-13	5	13	14	14	10
Efterfrågan	-15	-19	4	13	13	7	6
Uppdragsvolym, nulägesomdöme	-8	-19	-20	-3	-18	-15	-8
Försäljningspriser	-8	2	12	-3	2	-2	-3
Antal anställda	-23	-19	-19	-11	6	6	3
Förväntningar och planer							
Efterfrågan	12	31	22	23	24	24	26
Försäljningspriser på produkter och tjänster	-4	2	0	0	11	17	19
Antal anställda	-4	25	17	22	17	16	21

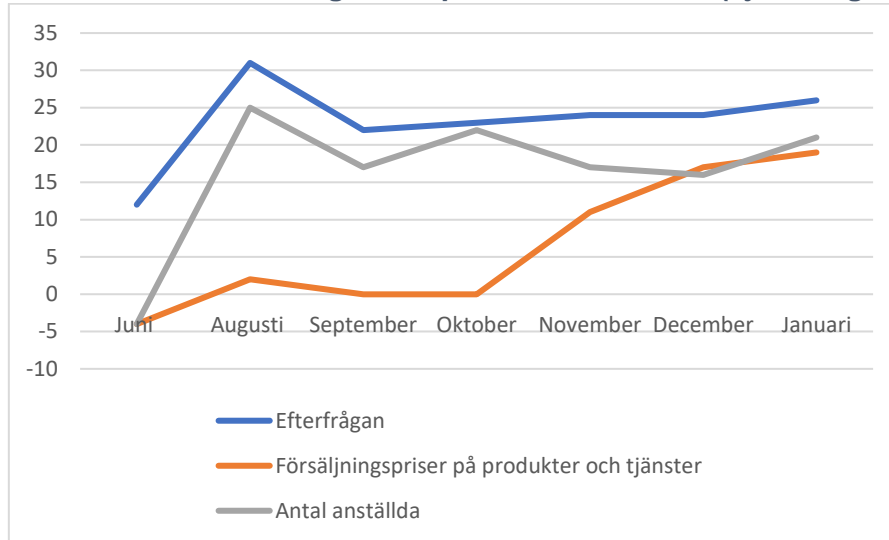
Figur 2 – Nettotal - utfall och läge 2020 - 2021, (ej säsongrensad)

Säkerhetsföretagen

Figur 3 – Nettotal, förväntningar och planer, 2020 - 2021, (ej säsongsrensad)

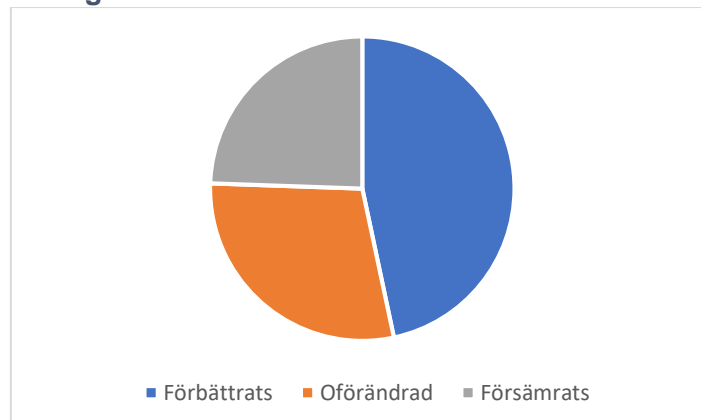
NETTOTAL – ETT URVAL

Konjunkturinstitutet gör netttotal som utgörs av skillnaden mellan andelen respondenter som svarat exempelvis ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga. På samma sätt gör Säkerhetsföretagen netttotal från svaren på frågorna i enkäten till företagen. Som figur 4 visar anger 47 procent av företagen att verksamheterna har förbättrats de senaste tre månaderna. 28 procent av företagen oförändrad verksamhet i januari medan 24 procent anger en försämring. De företag som haft ett positivt kvartal kvarstår i sin optimism, men jämfört med i höstas är det en relativt stor ökning av företagen som anger en försämring – från 11 till 24 procent.

Figur 5 visar att 43 procent av företagen har sett ökad efterfrågan på företagets tjänster de senaste tre månaderna. Ca 30 procent har upplevt minskad efterfrågan, vilket är en andel som svängt upp och ned under hösten.

Sett till antalet anställda har branschen till slut börjat återhämta sig. I december anger 42 procent av företagen att antalet anställda har ökat, vilket är en positiv sysselsättningssiffra för andra månaden i rad. Samtidigt pendlar andelen som anger att antalet anställda minskar mellan november och januari, vilket gör att vi ännu inte kan dra slutsatsen att branschen är fullt ut på torr mark. Av företagen anger 36 procent att antalet anställda har minskat de senaste tre månaderna, en försämring från november då 11 procent angav samma sak.

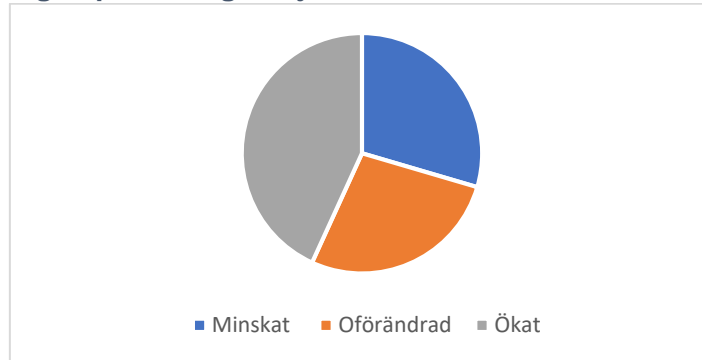
Figur 4 – Hur har företagets verksamhet utvecklats de senaste tre månaderna? (Andel)

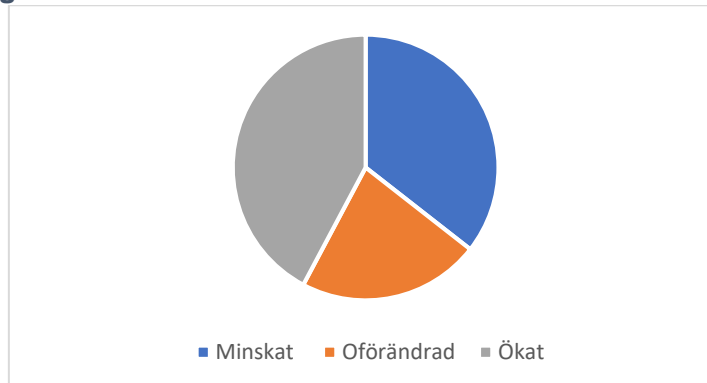

Säkerhetsföretagen

Figur 6 – Efterfrågan på företagets tjänster har de senaste 3 månaderna? (Andel)

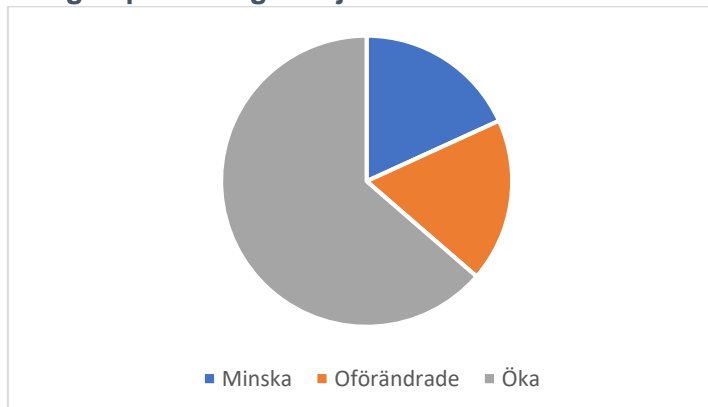
Figur 7 – Antalet anställda har de senaste tre månaderna

PROGNOS

Trots en ganska osäker utveckling under föregående år anger 63 procent av företagen att efterfrågan på företagets tjänster bedöms öka om tre månader – en kraftig förstärkning av optimismen jämfört med i höstas. Detta återspeglas också i att 57 procent av företagen bedömer att antalet anställda kommer att öka de kommande tre månaderna. Optimismen kvarstår även med längre tidsperspektiv - 71 procent av företagen bedömer att efterfrågan kommer att öka på sex månaders sikt.

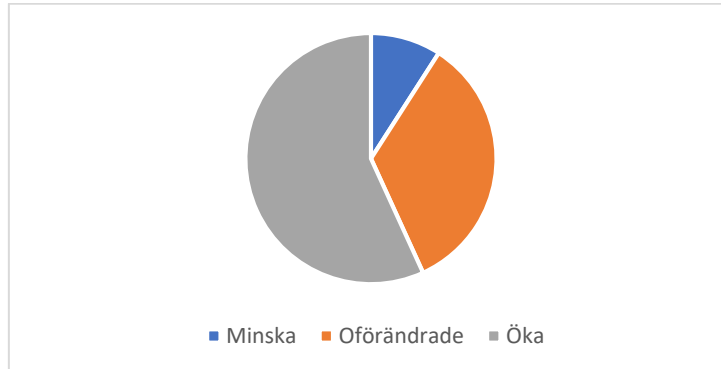
Figur 8 – Efterfrågan på företagets tjänster väntas de närmsta 3 månaderna?

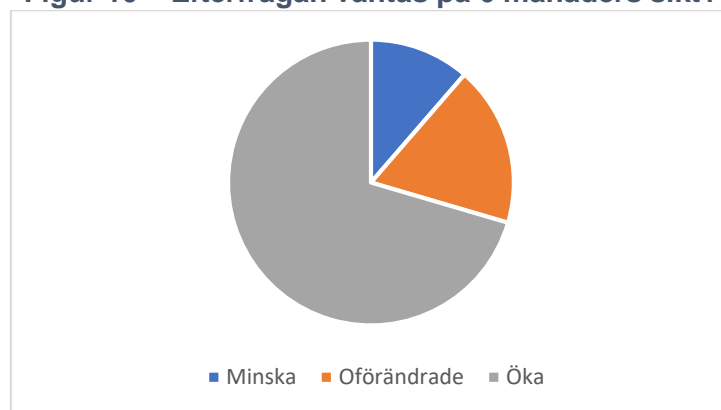

Säkerhetsföretagen

Figur 9 – Antalet anställda väntas de närmsta 3 månaderna?

Figur 10 – Efterfrågan väntas på 6 månaders sikt?

FÖRDJUPNING – Vad är nytt inom forskningen?

Samhällets investeringar i både privat och offentligt finansierad säkerhet har ökat de senaste åren. De senaste årens forskning visar att säkerhetsinvesteringarna är nödvändiga. Utöver att minska mänskligt lidande hos brottsoffer finns också samhällsekonomiska vinster.

En svensk studie från 2019¹ visar att den generella brottsnivån har en negativ effekt på fastighetspriserna. En flytt på 1 km iväg från en "hot spot" – en plats med hög kriminalitet - ökar värdet på bostaden med 30 000 kronor. Framför allt vandalisism påverkar huspriserna. Andra studier från Storbritannien har analyserat effekten av våldsbrott och då funnit ännu större effekter.

Fungerar hot spot-metoden för polisen?

En studie² som utvärderade effekten av ett 60-tal platser med "Hot spot"-policing fann att metoden minskade brottsligheten på plats med upp till 16 procent.

I den senaste metastudien identifierades en generell minskning av brott med 13 procent av trygghetskameror. Framför allt minskade fastighetsbrott och narkotikabrott. Effekterna var signifikanta i bostadsområden och parkeringshus, men inte i citykärnor eller kollektivtrafik. (Piza et al 2019, kolla upp källa)

¹ Wilhelmson och Ceccato, "Do crime hot spots affect housing prices?", Nordic Journal of Criminology, (2019)

² Braga och Weisburd, "Does Hot Spots Policing Have Meaningful Impacts on Crime? Findings from An Alternative Approach to Estimating Effect Sizes from Place-Based Program Evaluations", Journal of Quantitative Criminology (2020)

Säkerhetsföretagen

Historiskt har trygghetskamerornas effekt begränsats av brister i bildkvalitet. Nya studier tyder dock på att den typen av problem har minskat. Ashby (2018) har studerat brittiska järnvägen. Resultatet fann att brottsmål där användbart filmmaterial var tillgängligt hade i snitt mer än dubbelt så hög upplklaringsgrad än där det saknades filmmaterial. Störst effekt fanns för rånen, där bara 9 procent klarades upp när det saknade kameramaterial och 56 procent klarades upp med användbart fotomaterial.

En studie av trygghetskameror i Göteborg från 2020³ fann att kamerorna kan ha en annan effekt i ett utsatt område där kriminella nätverk utövar påtryckningar. Studien mäter sju brottstyper i tre olika utsatta områden i Göteborg där kameror har införts och jämför utfallet med utfallet i sex andra utsatta områden utan kameror. Resultaten visar att våldet sjönk kraftigt och signifikant i områdena där kamerorna infördes. Trygghetskamerorna har ingen effekt på fastighetsbrott. Däremot ökade upplklaringsgraden för både vålds och fastighetsbrott, dock var effekten inte signifikant.

Brott på landsbygd skapar kraftig psykisk ohälsa bland bönder

En brittisk studie från 2019⁴ visar att brotten på den brittiska landsbygden summerar till årliga ekonomiska kostnader på 45 miljoner pund. Framför allt stjäls utrustning och boskap. Tilliten till polisen var generellt god, men det fanns en insikt om att utredning och åtal av brott på landsbygden ofta prioriterades bort. Studien pekade på att det saknas en bred kunskap hos polisen om landsbygdens villkor samt en brist på avsatta resurser.

Att polisen inte har tillräckligt närvaro i vissa områden får inte bara ekonomiska konsekvenser. En ny brittisk studie från 2020⁵ har undersökt hur brittiska bönders psykiska hälsa påverkas av brott. Den visar att jordbruksrelaterade brott har en signifikant effekt på bönder, utöver brottets ekonomiska kostnad. Den negativa effekt som brotten har på familj, hälsa och säkerhet korrelerar med självmordstankar och självmordsbeteenden. Stressen hos bönderna uppmäts genom förhöjd oro, depression, känsla av isolering och förlorat självförtroende. Det finns dock särskilda insatser för att minska den psykiska ohälsa, som enligt studien verkar fungera.

På motsvarande sätt behöver också svensk brottsbekämpning ta ett nationellt helhetsansvar. Brottsförebyggande arbete får lätt ett storstadsperspektiv, vilket är naturligt när de utsatta områdena är belägna i urbana miljöer. Men sett till brottsofferperspektivet är brottet i sig det avgörande, och de psykologiska effekterna sitter i också i landsbygd och mindre orter.

Brottsförebyggande arbete i hela landet

Kommuner och regioner får en allt viktigare roll i samhällets trygghetsarbete.

Säkerhetsföretagen har också ofta lyft fram goda resultat, inte minst i Stockholm och Göteborg. Men för att trygghetsarbetet ska komma hela landet till del krävs ytterligare reformer:

- Stärk polisen i hela landet. Glöm inte landsbygd och mindre orter – även om antalet brott är färre så är den psykologiska effekten av att drabbas av brott stor

³ Gerell, Manne, "CCTV in deprived neighbourhoods – a short-time follow-up of effects on crime and crime clearance", *Nordic journal of criminology*, September, 2020

⁴ Morris, Norris och Dowell, "The business of farm crime: evaluating trust in the police and reporting of offences", *Crime Prevention and Community Safety*, volym 22, 2019

⁵ Smith, Kreseda, "Desolation in the countryside: How agricultural crime impacts the mental health of British farmers", *Journal of Rural Studies*, volume 80, December 2020

Å | Säkerhetsföretagen

- Inför en statlig trygghetsmiljard som kan jämna ut regionala skillnader i möjligheten att investera i lokala satsningar på trygghet och säkerhet
- Upphandla säkerhetstjänster med en rimlig balans mellan pris och kvalitet, god leverantördialog och en möjlighet för många aktörer att vara med

Säkerhetsföretagen

BILAGA 1 - FRÅGORNA

2. Hur har företagets verksamhet utvecklats de senaste tre månaderna?

Förbättrats/oförändrad/försämrats

3. De totala kostnaderna för verksamheten har de senaste 3 månaderna

4. Efterfrågan på företagets tjänster har de senaste 3 månaderna

5. Volymen på ineliggande uppdrag för sålda tjänster bedöms för närvarande

6. Försäljningspriserna har för sålda tjänster de senaste 3 månaderna

7. Om ökat/minskat i fråga 5: Vilken var den viktigaste orsaken till att försäljningspriserna ändrades för sålda tjänster senast?

8. Volymen på ineliggande uppdrag för sålda produkter bedöms för närvarande

9. Försäljningspriserna för sålda produkter har de senaste 3 månaderna

10. Om ökat/minskat i frågan ovan: Vilken var den viktigaste orsaken till att försäljningspriserna för sålda produkter ändrades senast?

11. Lönsamheten är för närvarande

God/Tillfredsställande/Dålig

12. Antalet anställda har de senaste tre månaderna

13. Har företaget för närvarande brist på personal?

14. Om efterfrågan ökar kan företagen höja produktionen med befintliga resurser?

15. Om ja på förra frågan, hur många procent?

16. Trängsta sektorn för företagets verksamhet är för närvarande (endast ett alternativ?)

17. Efterfrågan på företagets tjänster väntas de närmaste 3 månaderna

18. Försäljningspriserna väntas de närmaste 3 månaderna

19. Antalet anställda väntas de närmaste tre månaderna

20. Efterfrågan på företagets tjänster väntas på 6 månaders sikt

21. Hur många procent tror ni att priserna kommer att öka/minska de närmaste 12 månaderna?

22. Att finansiera företagets verksamhet är för närvarande

Avsevärt svårare än normalt/svårare än normalt/ungefär som normalt

23. Om svårare/lättare beror det främst på

Högre/lägre upplåningskostnader för banklån/Sämre/bättre möjligheter att få banklån/Sämre/bättre möjligheter att finansiera med eget kapital/Högre/lägre kostnader för finansiering genom företagsobligationer eller liknande/andra faktorer